

Euroopan työviranomaisen ja SOLVIT-verkoston välinen yhteistyösopimus tapausten antamisesta sovitteluun

Euroopan työviranomaisen, jota tämän yhteistyösopimuksen allekirjoittajana edustaa pääjohtaja Marius-Cosmin Boiangiu,

ja

SOLVIT, jota tämän yhteistyösopimuksen allekirjoittajana edustaa Euroopan komission sisämarkkinoiden, teollisuuden, yrittäjyyden ja pk-yritystoiminnan pääosaston osasto E:n johtaja Mary Veronica Tovsak Pleterski,

joihin viitataan yhdessä "sopimuspuolina" tai erikseen "työviranomaisena" tai "SOLVIT-verkoston",

ovat päättäneet seuraavaa:

Osa I – Yhteistyön yleiset periaatteet

1 artikla – Oikeudellinen kehys

1. Euroopan työviranomaisen on perustettu 20. kesäkuuta 2019 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2019/1149¹ ("perustamisasetus").
2. Työviranomaisen tavoitteena on perustamisasetuksen 2 artiklan mukaisesti edistää työvoiman oikeudenmukaista liikkuvuutta unionin laajuisesti ja avustaa jäsenvaltioita ja Euroopan komissiota sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisessa unionissa. Tätä tarkoitusta varten työviranomaisen on sovittava ja helpotettava ratkaisujen löytämistä jäsenvaltioiden välisissä riita-asioissa, jotka liittyvät asiaa koskevan unionin lainsäädännön soveltamiseen.
3. Perustamisasetuksen 13 artiklan 1 kohdan mukaan sovittelun tarkoituksena on sovittaa yhteen jäsenvaltioiden eriäviä näkemyksiä unionin lainsäädännön soveltamisesta yksittäistapauksissa kyseisen asetuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla ja antaa lausunto, joka ei ole sitova.
4. Komission annettua 17. syyskuuta 2013 SOLVIT-ongelmanratkaisuverkkoa koskevan suosituksen 2013/461/EU² ("komission suositus") luotiin jäsenvaltioiden ja ETA-valtioiden kansallisten hallintojensa yhteyteen perustamien keskusten muodostama SOLVIT-verkosto, joka tarjoaa kansalaisille ja yrityksille nopean ja epämuodollisen tavan ratkoa ongelmia, joita nämä kohtaavat viranomaispäätösten kanssa käyttäessään oikeuksiaan sisämarkkinoilla. Kansallisten SOLVIT-keskusten verkostoa avustaa ja tukee Euroopan komission koordinoitiryhmä ("komission koordinoitiryhmä"), joka muun muassa hallinnoi ja ylläpitää SOLVIT-sovellusta, joka on kehitetty sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä SOLVIT-tapausten käsittelyn tukemiseksi.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1149, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, Euroopan työviranomaisen perustamisesta, asetusten (EY) N:o 883/2004, (EU) N:o 492/2011 ja (EU) 2016/589 muuttamisesta ja päätöksen (EU) 2016/344 kumoamisesta (*EUVL L 186, 11.7.2019, s. 21–56*).

² Komission suositus 2013/461/EU, annettu 17 päivänä syyskuuta 2013, SOLVIT-ongelmanratkaisuverkkoa koskevista periaatteista (*EUVL L 249, 19.9.2013, s. 10–15*).

5. Komission suosituksen I kohdan mukaisesti SOLVIT pyrkii tuottamaan nopeita, tehokkaita ja epävirallisia ratkaisuja ongelmiin, joita kansalaiset ja yritykset kohtaavat, kun viranomaiset epäävät näiden EU-oikeuksia sisämarkkinoilla. Se parantaa omalta osaltaan sisämarkkinoiden toimintaa vaalimalla ja edistämällä unionin lainsäädännön parempaa noudattamista.
6. Perustamisasetuksen johdanto-osan 16 kappaleen mukaan työviranomaisen olisi tehtävä yhteistyötä muiden asiaan liittyvien unionin aloitteiden ja verkostojen kanssa, erityisesti muun muassa SOLVIT-verkoston kanssa. Perustamisasetuksen johdanto-osan 23 kappaleessa luodaan puitteet työviranomaisen ja SOLVIT-verkoston väliselle suhteelle sovittelun osalta. Siinä todetaan, että jäsenvaltioiden olisi voitava viedä riidanalaisia yksittäistapauksia työviranomaisen soviteltavaksi, jos tapausta ei ole saatu ratkaistua suorilla yhteyksillä ja vuoropuhelulla. Lisäksi siinä todetaan, että SOLVIT-verkoston olisi voitava saattaa työviranomaisen käsiteltäväksi tapaukset, joissa ongelmaa ei voida ratkaista kansallisten hallintojen välisten erimielisyyksien vuoksi.
7. Tämän sopimuksen tarkoituksena on varmistaa, että työviranomainen ja SOLVIT-verkosto täyttävät perustamisasetuksen vaatimukset ja saavuttavat samalla työviranomaisen ja SOLVIT-verkoston tavoitteet yhteistyöllä ja paremmalla koordinoinnilla tapausten käsiteltäväksi antamisen yhteydessä sekä tietojenvaihdolla. Tähän kuuluu tehokas koordinointi, joka koskee 3 artiklassa määriteltyä ratkaisemattomien SOLVIT-tapausten antamista SOLVIT-verkostosta työviranomaisen käsiteltäväksi, mukaan lukien sen valvominen, voidaanko tällaisia tapauksia antaa sovittelumenettelyyn, sekä tarvittavan tietojenvaihdon ja seurannan varmistaminen.

2 artikla – Yhteistyö ja viestintäkanavat

1. SOLVIT-verkoston ja työviranomaisen on noudatettava keskinäinen tiedotuksen ja yhteistyön periaatteita, joilla pyritään varmistamaan tämän sopimuksen täytäntöönpano niin, että ne täyttävät perustamisasetuksen jäsenvaltioiden välistä sovittelua koskevan 13 artiklan tarkoituksen ja saavuttavat komission suosituksen tavoitteen.
2. Työviranomaisen ja SOLVIT-verkoston välillä siirrettyjä tapauksia koskeva tiivis ja tehokas yhteistyö ja valvonta olisi varmistettava nimetyillä yhteyspisteillä. On pyrittävä varmistamaan kaikin keinoin, että asianomaiset kansalliset yhteyshenkilöt pidetään ajan tasalla. SOLVIT-verkostossa nimetty yhteyspiste on komission koordinoitiryhmä, joka avustaa ja tukee SOLVIT-verkoston toimintaa. Työviranomaisessa nimetty yhteyspiste on sovittelusihteeristö, johon viitataan sovittelumenettelyä koskevan työjärjestyksen 19 artiklan 26 kohdassa.
3. Työviranomaisen käsiteltäväksi annettujen tapausten tiedot ja niihin liittyvät asiakirjat olisi vaihdettava sähköisesti ja samalla olisi varmistettava, että sisältö on asianmukaisesti anonymisoitu sovittelumenettelyä koskevan työjärjestyksen 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Osa II – Sovittelua koskeva yhteistyö

A. SOLVIT-verkoston rooli ja vastuu

3 artikla – Tapaukset, jotka voidaan antaa käsiteltäväksi

1. Tämän sopimuksen 1 artiklan 3 ja 6 kohdan mukaisesti SOLVIT-verkosto voi antaa tapaukset, jotka on päätetty ratkaisemattomina SOLVIT-tietokannassa, työviranomaisen käsiteltäväksi, jotta tämä voi harkita niiden ottamista sovittelumenettelyyn. Nämä ovat tapauksia, joihin ei ole löydetty ratkaisua SOLVIT-menettelyssä.
2. Vain sellaiset ratkaisemattomat tapaukset, jotka liittyvät unionin lainsäädännön soveltamiseen perustamisasetuksen kattamilla aloilla, jotka eritellään sen 1 artiklan 4 kohdassa, annetaan työviranomaisen soviteltaviksi.

4 artikla – Kansallisten SOLVIT-keskusten keskinäinen sopimus tapauksen siirtämiseksi

1. Yleensä SOLVIT-tapauksia käsittelee kaksi SOLVIT-keskusta³, ”vastaanottava keskus” ja ”johtava keskus”⁴. Ne tekevät yhteistyötä avoimesti ja läpinäkyvästi löytääkseen hakijoille nopeat ja tehokkaat ratkaisut ja seuratakseen parhaalla mahdollisella tavalla tapauksen edistymistä.
2. Ennen tapauksen antamista työviranomaisen käsiteltäväksi kansallisten SOLVIT-keskusten on sovittava keskenään siitä, että työviranomaisen sovittelumenettely on asianmukainen etenemistapa ratkaisun löytämiseksi tapaukseen, jossa käytännön ratkaisua ei ole löytynyt SOLVIT-menettelyllä ja sen mekanismeilla. SOLVIT-keskusten on tarkastettava huolellisesti, että ratkaisemattomassa tapauksessa esiin nousseet oikeudelliset kysymykset kuuluvat perustamisasetuksen soveltamisalaan. Niiden on tehtävä sopimus tapauksen siirtämisestä 15 työpäivän kuluessa siitä päivästä, jolloin tapaus on päätetty ratkaisemattomana SOLVIT-tietokannassa.

5 artikla – Epävirallinen lainopillinen neuvonta

1. Komission suosituksen mukaisesti komission asiantuntijat voivat avustaa ja tukea kansallisia SOLVIT-keskuksia antamalla näiden pyynnöstä epävirallisia lainopillisia neuvoja monimutkaisissa tapauksissa. Tällaiset neuvot ovat vain epävirallisia, eivätkä ne sido komissiota. Komission epäviralliset lainopilliset neuvot kuuluvat Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen (EY) 1049/2001 soveltamisalaan. ETA-maiden olisi käsiteltävä hakemuksia ottaen huomioon vilpittömän yhteistyön periaatteen.
2. Kansallisia SOLVIT-keskuksia kannustetaan hankkimaan komission yksiköiltä epävirallisia lainopillisia neuvoja SOLVIT-menettelyn aikana eriävien näkemysten sovittamiseksi yhteen ja

³ ”Vastaanottava keskus”: SOLVIT-keskus siinä jäsenvaltiossa, jolla on läheisimmät siteet hakijaan esimerkiksi kansallisuuden, asuinpaikan tai sijoittautumisen perusteella tai sen paikan perusteella, jossa hakija hankki kyseessä olevat oikeudet, suosituksen 2013/461/EU I jakson B kohdan 7 alakohta.

⁴ ”Johtava keskus”: siinä jäsenvaltiossa sijaitseva SOLVIT-keskus, jossa väitetty sisämarkkinoita koskevan unionin lainsäädännön rikkomus on tapahtunut, suosituksen 2013/461/EU I jakson B kohdan 8 alakohta.

riidan lähteen ja luonteen selvittämiseksi. Nämä neuvot olisi toimitettava työviranomaiselle tapauksen siirtämisen yhteydessä, jotta se voi ottaa ne huomioon.

6 artikla – Menettely tapauksen siirtämiseksi kansallisilta SOLVIT-keskuksilta työviranomaiselle

1. Kun SOLVIT-keskukset ovat sopineet keskenään tapauksen antamisesta työviranomaisen käsiteltäväksi, molempien on ilmoitettava siitä viiden työpäivän kuluessa asianomaiselle kansalliselle viranomaiselle ja tämän sopimuksen 2 artiklan 2 kohdassa määritellylle yhteyspisteelle eli komission koordinoitiryhmälle.
2. Kansallisten SOLVIT-keskusten on sovittava, mikä kansallinen SOLVIT-keskus vastaa käsiteltäväksi antamisesta.
3. Käsiteltäväksi antamisesta vastaavan keskuksen on lähetettävä tapaus työviranomaisen nimeämälle yhteyspisteelle, joka määrittellään tämän sopimuksen 2 artiklan 2 kohdassa.
4. Työviranomaisen käsiteltäväksi annettujen tapausten on sisällettävä kaikki tämän sopimuksen liitteessä 1 kuvatut asiakirjat.
5. Työviranomaisen nimeämän yhteyspisteen on ilmoitettava tapauksen vastaanottamisesta käsiteltäväksi antamisesta vastaavalle keskukselle.

B. Työviranomaisen rooli ja vastuu

7 artikla – SOLVIT-keskuksen pyynnön käsittely

1. Kun työviranomainen on saanut tapauksen käsiteltäväkseen asianomaiselta kansalliselta SOLVIT-keskukselta, se arvioi 15 työpäivän kuluessa tapauksen yhteenvedon ja muut toimitetut asiakirjat ja vahvistaa, kuuluuko riita-asia sovittelun piiriin tämän sopimuksen 3 artiklan mukaisesti.
2. Työviranomainen voi pyytää lisätietoja ja/tai -selvityksiä miltä tahansa asianomaiselta kansalliselta SOLVIT-keskukselta arvioidakseen tapausta yksityiskohtaisesti ennen päätöstään siitä, käynnistääkö se sovittelumenettelyn.
3. Jos käsiteltäväksi annettu riita-asia ei kuulu työviranomaisen käsiteltäväksi, se ilmoittaa tästä käsiteltäväksi antamisesta vastaavalle kansalliselle SOLVIT-keskukselle ja komission koordinoitiryhmälle. Jos riita-asia kuuluu sovittelumenettelyn piiriin, työviranomainen voi harkita sovittelumenettelyn käynnistämistä omasta aloitteestaan perustamisesetuksen 13 artiklan 2 kohdan perusteella. Tässä tapauksessa on sovellettava työviranomaisen oma-aloitteista sovittelumenettelyä koskevan työjärjestyksen sovellettavia määräyksiä. Tällöin työviranomainen ilmoittaa siitä käsiteltäväksi antamisesta vastaavalle keskukselle ja komission koordinoitiryhmälle.

8 artikla – Ilmoitus komission koordinoitiryhmälle

1. Työviranomaisen on ilmoitettava komission koordinoitiryhmälle päätöksestään ja muista toimista, jotka on toteutettu sellaisen sovittelumenettelyn aikana, joka on käynnistetty käsiteltäväksi antamisesta vastaavan keskuksen käsiteltäväksi antamien tapausten perusteella, tämän sopimuksen 2 artiklan mukaisesti.

2. Työviranomaisen on ilmoitettava komission koordinoitiryhmälle siitä, voiko se ottaa tapauksen käsiteltäväksi sovittelumenettelyssä, ja siitä, ehdottaako se käsiteltäväksi annetussa tapauksessa sovittelumenettelyn käynnistämistä omasta aloitteestaan, 10 työpäivän kuluessa siitä päivästä, jona päätös on tehty, ja perusteltava ilmoitus.
3. Jos työviranomaisen käynnistää sovittelumenettelyn käsiteltäväksi antamisesta vastaavan keskuksen käsiteltäväksi antaman tapauksen perusteella, sen on ilmoitettava komission koordinoitiryhmälle 10 työpäivän kuluessa jokaisesta sovittelumenettelyn vaiheesta ja sen tuloksesta.

9 artikla – Työviranomaisen raportointi

Perustamisasetuksen 13 artiklan 13 kohdan ja sovittelumenettelyä koskevan työjärjestyksen mukaisesti työviranomaisen raportoi komissiolle kahdesti vuodessa käsittelemiensä sovittelutapausten tuloksista ja tapauksista, joita ei otettu käsittelyyn. Tämä sisältää tiedot tapauksista, jotka on käsitelty tämän sopimuksen mukaisesti.

Osa III – Muuta

10 artikla – Yhteistyön arviointi

Sopimuspuolten on arvioitava yhdessä aluksi kahden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta ja sen jälkeen tarpeiden mukaan tämän sopimuksen täytäntöönpanossa saavutettua edistystä.

11 artikla – Riitojenratkaisu

Kaikki riidat, jotka liittyvät tämän sopimuksen tulkitsemiseen tai soveltamiseen, on ratkaistava sopimuspuolten edustajien välisissä kuulemisissa ja neuvotteluissa.

12 artikla – Sopimuksen muutokset ja lisäykset

1. Tätä sopimusta voidaan muuttaa tai täydentää milloin tahansa sopimuspuolten molemminpuolisella sopimuksella.
2. Kaikki muutokset ja lisäykset on tehtävä kirjallisesti. Ne tulevat voimaan seuraavana päivänä siitä, kun molemmat sopimuspuolet ovat allekirjoittaneet ne.

13 artikla – Irtisanominen

Kumpi tahansa sopimuspuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen ilmoittamalla siitä kolme kuukautta etukäteen.

14 artikla – Voimaantulo

Tämä sopimus tulee voimaan seuraavana päivänä siitä, kun molemmat sopimuspuolet ovat allekirjoittaneet ne.

(sähköisesti allekirjoitettu)

(sähköisesti allekirjoitettu)

MARIUS-COSMIN BOIANGIU

MARY VERONICA TOVSAK PLETESKI

PÄÄJOHTAJA

JOHTAJA

LIITE 1

Sopimuksen 6 artiklassa tarkoitettuun tapauksen yhteenvedoon sisällytettävät tiedot

Tarkoitus: Kun kansalliset SOLVIT-keskukset päättävät antaa tapauksen työviranomaisen käsiteltäväksi, lähetetyssä pyynnössä on esitettävä selvästi kummankin pyynnön esittäneen SOLVIT-keskuksen huolenaiheet. Tämä tehdään tapauksen yhteenvedossa, jonka avulla työviranomainen voi määrittää riita-asian syyn ja luonteen. Tapauksen yhteenvedoon ei sisällytetä henkilötietoja.

Tapauksen yhteenvedon on sisällettävä seuraavat:

1. Yleiset tiedot

- Riita-asian kuvaus, joka sisältää kummankin kansallisen SOLVIT-keskuksen näkemykset tosiseikoista ja EU:n lainsäädännön soveltamisesta.
- asianosaiset kansalliset viranomaiset
- keskeiset riitakysymykset
- unionin säädökset, joihin riita-asia perustuu
- käsiteltäväksi antamisesta vastaavan keskuksen yhteyspiste
- vahvistus kummankin SOLVIT-keskuksen suostumuksesta käsiteltäväksi antamiseen

2. Lisäasiakirjat:

- Komission yksiköiltä saadut epäviralliset lainopilliset neuvot, jos niitä on annettu kyseisessä tapauksessa

3. Muut asianomaiset sidosryhmät

- Kansallisen tason työmarkkinajärjestöjen osallistuminen
- Muut sidosryhmät

4. Sosiaaliturvaan liittyvät tapaukset

- Jos ratkaisematon tapaus liittyy EU:n sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevien sääntöjen soveltamiseen, tieto siitä, onko kumpikaan osapuolista antanut

tapausta koskaan asetuksen (EY) N:o 883/2004⁵ 71 artiklassa tarkoitetun sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista käsittelevän hallintotoimikunnan (jäljempänä ”hallintotoimikunta”) käsiteltäväksi. Jos vastaus on myönteinen, ilmoita tiedot, päivämäärä jne.

- Vastuuvapauslauseke:
 - Työviranomaisen ilmoittaa hallintotoimikunnalle kaikista työviranomaiselle soviteltaviksi annetuista riita-asioista, jotka liittyvät kokonaan tai osittain sosiaaliturvakysymyksiin. Tätä tarkoitusta varten annetaan yksityiskohtainen lausunto hallintotoimikunnalle.
 - Riita-asiassa osapuolina olevien jäsenvaltioiden suostumuksella hallintotoimikunta voi pyytää työviranomaista antamaan sosiaaliturvaa koskevan kysymyksen hallintotoimikunnan käsiteltäväksi.
 - Mikä tahansa riita-asiassa osapuolena oleva jäsenvaltio voi pyytää työviranomaista antamaan sosiaaliturvaan liittyvän kysymyksen hallintotoimikunnan käsiteltäväksi.
 - Jos riita-asiaan tuodaan uusia osatekijöitä, jotka liittyvät sosiaaliturvaan ja jotka eivät alun perin olleet ilmeisiä tai dokumentoituja, milloin tahansa sovittelumenettelyn käynnistämisen jälkeen, työviranomaisen keskeyttää menettelyn ja ilmoittaa hallintotoimikunnalle asiasta. Työviranomaisen odottaa hallintotoimikunnan päätöstä siitä, pyytääkö se annetussa määräajassa riita-asian antamista käsiteltäväksi, ennen kuin menettelyä jatketaan pidemmälle.
 - Jos riita-asiat liittyvät kysymykseen, joka edellyttää asetusten (EY) N:o 883/2004 ja (EY) N:o 987/2009⁶ uutta tulkintaa, ne eivät kuulu työviranomaisen sovittelumenettelyn soveltamisalaan.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 883/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta (EUVL L 166, 30.4.2004, s. 1)

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 987/2009, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä (EUVL L 284, 30.10.2009, s. 1).